

---

# Sprawozdanie z prac w dniach 1 V–30 X 2014 r.

---

Hereditas Monasteriorum 5, 513-514

---

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach  
dozwolonego użytku.

Dorota MATYASZCZYK

Poznań

## Sprawozdanie z prac w dniach 1 V–30 X 2014 r.\*

Opracowałam akta dotyczące opactwa cystersów w Łądzie nad Wartą:

1. Ze zbiorów Archiwum Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie:

– *Akta szczegółowe tyczące się Klasztoru w Łądzie*, Fach VIII Nr 3, [Regestratura Dekanatu Foralnego Słupeckiego za lata 1818–1865], poszyt zszywany, kartonowa okładka, format 34 × 24 cm, rękopis, atrament, j. polski, kk. 124 (nlb.);

– *Inwentarz sprzętów Kościelnych i Klasztornych Xięży Kapucynów Łądzkich z Wyszczególnieniem, co Przybyło lub Ubyło, spisany z polecenia Najprzewielbniejszego Ojca Benjamina, Prowincjała i Kommissarza Generalnego, pod Gwardyanią Wielebnego Ojca Faustyna – dnia 15 Lipca 1853 roku*, b.sygn., tytuł na okładce: *Inwentarz sprzętów Kościelnych i Klasztornych*, poszyt oprawny w okładki sztywne, format A3, pismo z 1853 r. kaligraficzne, późniejsze dopiski niestaranne, atrament, ss. 32 (nlb.);

– *Spis wszelkich aparatów i sprzętów kościelnych należących do kościoła i klasztoru XX. Kapucynów w Łądzie, oddany pod dozór ks. Tomaszowi Białkowskiemu p.o. dziekana słupeckiego w dniu 24 i/ 5 II 1865*, b.sygn., księga inwentarzowa, oprawna w okładki sztywne, format A3, pismo ręczne, atrament, j. polski, ss. 32 (nlb.);

– [*Rachunki pokapucyńskie z lat 1850–1852*], poszyt nieoprawny, usztywniony na grzbiecie tekturą listwą, format A3, rękopis, atrament, ołówek, 67 kart pojedynczo lub obustronnie zapisanych.

2. Ze zbiorów Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie, zesp. Centralne Władze Wyznaniowe Królestwa Polskiego – posyty dostępne online:

– sygn. 801, *Akta tyczące się xx. cystersów w Łądzie, w diecezji kaliskiej 1833–1858*, poszyt, rękopis, druk, j. polski, rosyjski, francuski, ss. 344;

– sygn. 802, *Akta tyczące się okupacji supremowanego Opactwa i Klasztoru XX Cystersów w Łądzie [1819]*, j. polski, łaćński, ss. 84;

– sygn. 803, *Etaty na budowę więzienia i pomieszczeń służebnych w Łądzie*, 1835, 3 składki, okładki kartonowe, papier, rękopis, j. polski, ss. 89.

3. „Pamiętnik Religijno-Moralny”, 17, Serya Nowa, 1, 1858, 3 (Miesiąc marzec), s. 241–261:

– *Lista osób które składką pieniężną przyłożyły się do restauracy kościoła i klasztoru w Łądzie: Jaśnie Oświeceni, Jaśnie Wielmożni, i Wielmożni Panowie i Panie;*

– *Lista osób które oprócz składki pieniężnej, rozmaitemi darami przysły w pomoc dla kościoła i klasztoru w Łądzie: Jaśnie Oświeceni, Jaśnie Wielmożni, i Wielmożni Panowie i Panie.*

4. Na podstawie *Kroniki* Tadeusza Wysockiego, ostatniego przeora łądzkich cystersów (rps w Archiwum Diecezjalnym we Włocławku, *Klasztor*, sygn. 9, *Łądz, Opis kościoła 1860*), oraz

\* Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012–2016. Scientific work financed by the Ministry of Science and Higher Education under the name of the “National Programme for the Development of Humanities” in the years 2012–2016.

opracowania ks. J. Romanowicza, *Stan zabytków w klasztorze pocysterskim w Łądzie w roku 1926*, Wilno 1935 (mps w archiwum Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie), zrekonstruowano układ 35 obrazów tablicowych namalowanych przez Adama Swacha na zlecenie opata Antoniego Łukomskiego w pierwszej ćwierci XVIII w.: cztery obrazy wisiały w prezbiterium kościoła (zachowane), dwa w małym „letnim” refektarzu (niezachowane), cztery w dużym „zimowym” refektarzu (niezachowane), 25 w krużgankach klasztornych (16 zachowanych); 26. obraz dla krużganków namalował Johannes Jeremias Knechtel (zachowany).

5. Razem z Anną Jabłońską zrekonstruowałam układ budynków założenia klasztornego w Łądzie ze szczególnym uwzględnieniem rozmieszczenia pomieszczeń na parterze i piętrze klasztoru w okresach gdy:

- mieszkali tam cystersi, stan na rok 1819;
- planowano przekształcenie zespołu na więzienie karne, 1835;
- mieszkali tam kapucyni, w latach 1850–1864.

6. Na konferencji pt. *Losy i znaczenie dziedzictwa kulturowego po klasztorach skasowanych na ziemiach zaboru rosyjskiego w latach 1864–1905. W 150. rocznicę wielkiej kasaty klasztorów dokonanej w 1864 r.*, 25–27 IX 2014 r., Mąchocice Kapitulne, wygłosiłam referat pt. *Wspaniały początek, tragiczny koniec – kapucyni w Łądzie nad Wartą w latach 1850–1864*.